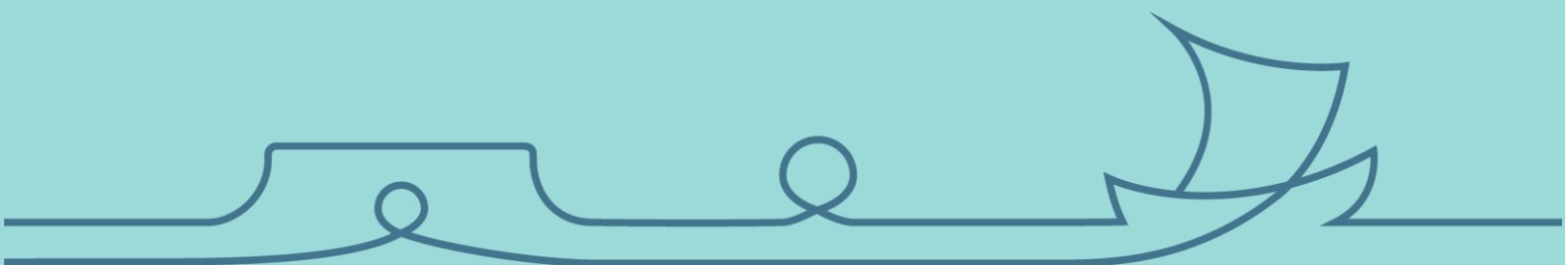
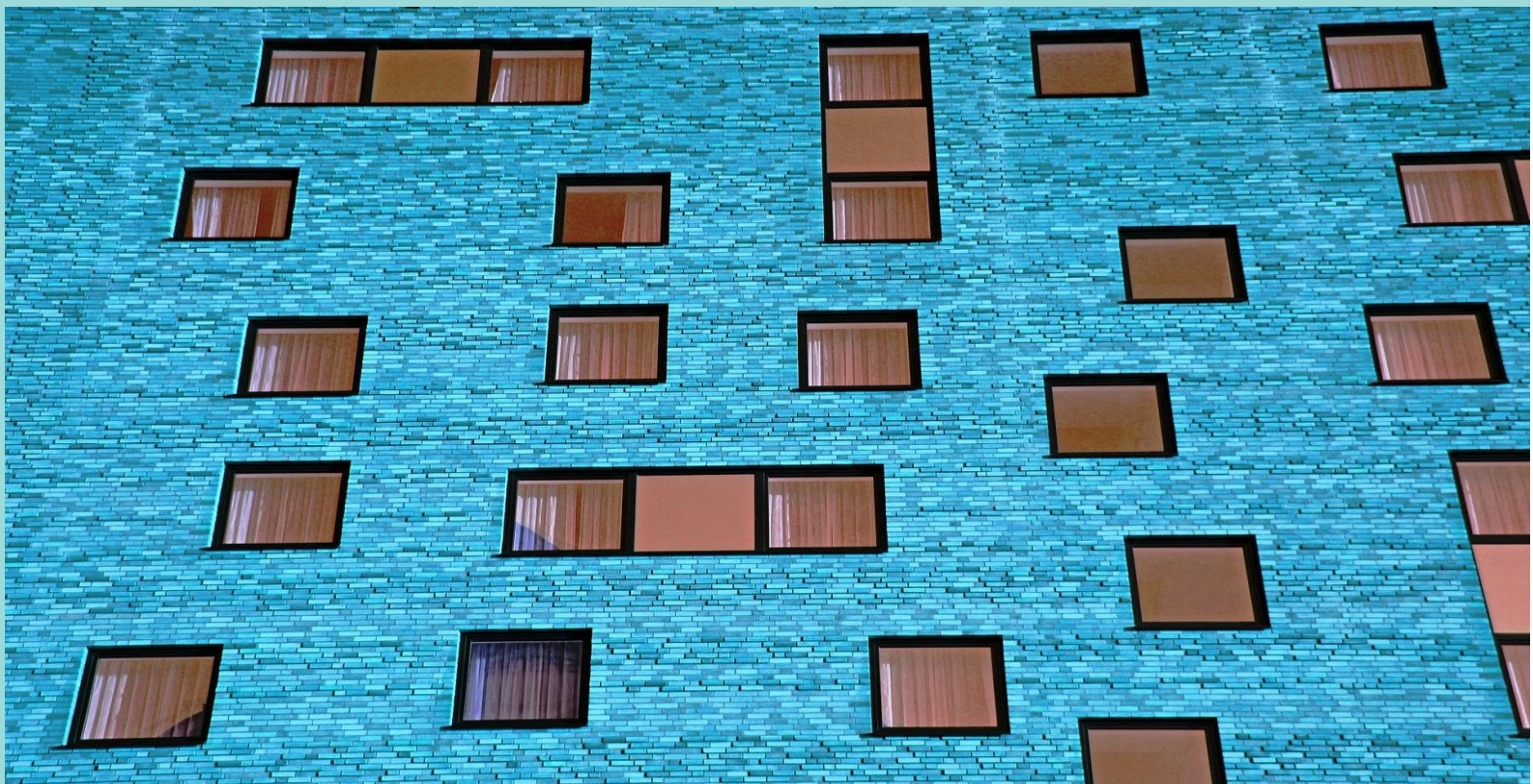

Til offentlig ettersyn – 12. desember 2024

Formannskapetets forslag budsjett 2025 – økonomiplan 2025- 2028

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 24/02148-1
Saksbehandler Berit Hannasvik

Årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Averøy formannskap	19.11.2024	60/24
2 Averøy kommunestyre	12.12.2024	

Averøy formannskap har behandlet saken i møte 19.11.2024 sak 60/24

Møtebehandling

Tor- Finn Isaksen (Frp) ba om å få sin habilitet vurdert som styreleder for Averøy frivilligsentral. Isaken ble kjent habil da frivilligsentralen ikke kan regnes som en part i saken.

Forslag fra Averøy formannskap:

1. Averøy formannskap vedtar kommunedirektørens budsjettforslag med endringer i pkt. 2-11 under.
2. Skolestrukturen beholdes som den er. (økning kr. 3.125.000)
3. Redusere utgiftene tilsvarende et årsverk pr. skole (3 stillinger). Det forutsettes at dette gjøres innenfor gjeldende lover og forskrifter. Reduksjon 1,2 millioner i 2025.
4. Vurdere oppvekstsenter ved Kårvåg barneskole.
5. Vurdere «outsourcing» av tjenester uteseksjonen. Reduksjon 0,5 millioner.
6. Vurdere ikke lovpålagte oppgaver.
7. Næringsutvalget legges ned, og oppgaver overføres formannskapet. Reduksjon 35.000,-
8. Utvide omfanget av interkommunale samarbeid.
9. Redusere renholdet i kommunale bygg. Reduksjon 0,5 millioner.
10. Reduksjon integreringstjenesten. Reduksjon 0,5 mill.
11. Bruk av disposisjonsfond 0,4 millioner.

Samlet kutt utgjør kr. 3.135.000,- Tallgrunnlag og hovedoversikter endres før kommunestyrets behandling.

Votering

Enstemmig vedtatt

Averøy formannskaps innstilling

1. Averøy formannskap vedtar kommunedirektørens budsjettforslag med endringer i pkt. 2-11 under.
2. Skolestrukturen beholdes som den er. (økning kr. 3.125.000)
3. Redusere utgiftene tilsvarende et årsverk pr. skole (3 stillinger). Det forutsettes at dette gjøres innenfor gjeldende lover og forskrifter. Reduksjon 1,2 millioner i 2025.
4. Vurdere oppvekstsenter ved Kårvåg barneskole.
5. Vurdere «outsourcing» av tjenester uteseksjonen. Reduksjon 0,5 millioner.
6. Vurdere ikke lovpålagte oppgaver.
7. Næringsutvalget legges ned, og oppgaver overføres formannskapet. Reduksjon 35.000,-
8. Utvide omfanget av interkommunale samarbeid.
9. Redusere renholdet i kommunale bygg. Reduksjon 0,5 millioner.
10. Reduksjon integreringstjenesten. Reduksjon 0,5 mill.
11. Bruk av disposisjonsfond 0,4 millioner.

Samlet kutt utgjør kr. 3.135.000,- Tallgrunnlag og hovedoversikter endres før kommunestyrets behandling.

Averøy kommune vedtar årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 i samsvar med vedlagt budsjettskjema (etter endringer i pkt 2-11 over).

1. Skatteøret for skatt på inntekt og formue fastsettes etter høyeste sats.
2. Averøy kommune tar opp lån på til sammen 34.982.788 over 24 år. Herav 20.000.000 i videreformidlingslån (startlån).
3. Det kan tas opp likviditetslån på inntil 50 millioner kroner.
4. Kommunestyret delegerer myndighet til kommunedirektøren å ta opp lånene, benytte kapitalfond/disposisjonsfond, innhente konkurrerende tilbud, inngå kontrakter og gjennomføre prosjektene.
5. Eiendomsskatt
 - a. Det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen jf Eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 bokstav a.
 - b. Ved skattlegging av boligeiendommer legges Skatteetatens boligverdi til grunn, jf. Eiendomsskatteloven § 8 C-1. c.
 - c. Den generelle satsen for eiendomsskatten settes i 2025 til 7 promille av gjeldende eiendomsskattetakst, jf. Eiendomsskatteloven § 13.
 - i. I medhold av Eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at skattesatsen som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille.
 - d. Det beregnes ikke bunnfradrag for 2025, jf. Eiendomsskatteloven § 11 annet ledd.
 - e. Eiendomsskatten skrives ut i minimum 4 terminer for 2025, jf. Eiendomsskatteloven § 25
 - f. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 bokstav a og b, kna det for ett år av gangen søkes fritak for eiendomsskatt for følgende eiendommer:

- i. Eiendom tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten.
 - ii. Bygning som har historisk verdi, dvs. bygninger som automatisk er fredede eller vedtaksfredede etter kulturminneloven. Forskriftsfredede bygninger og bygninger som er vernet etter plan- og bygningsloven omfattes ikke av fritaket.
 - g. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. Eiendomsskatteloven § 10. Vedlagt liste over eiendommer som gis fritak etter Eiendomsskatteloven § 7 a godkjennes.
6. Betalingssetter for kommunale tjenester vedtas iht. vedlegg.
-

Årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

Kommunedirektørens innstilling:

Averøy kommune vedtar årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 i samsvar med vedlagt budsjettskjema.

7. Skatteøret for skatt på inntekt og formue fastsettes etter høyeste sats.
8. Averøy kommune tar opp lån på til sammen 34.982.788 over 24 år. Herav 20.000.000 i videreformidlingslån (startlån).
9. Det kan tas opp likviditetslån på inntil 50 millioner kroner.
10. Kommunestyret delegerer myndighet til kommunedirektøren å ta opp lånene, benytte kapitalfond/disposisjonsfond, innhente konkurrerende tilbud, inngå kontrakter og gjennomføre prosjektene.
11. Eiendomsskatt
 - a. Det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen jf Eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 bokstav a.
 - b. Ved skattlegging av boligeiendommer legges Skatteetatens boligverdi til grunn, jf. Eiendomsskatteloven § 8 C-1. c.
 - c. Den generelle satsen for eiendomsskatten settes i 2025 til 7 promille av gjeldende eiendomsskattetakst, jf. Eiendomsskatteloven § 13.
 - i. I medhold av Eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at skattesatsen som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille.
 - d. Det beregnes ikke bunnfradrag for 2025, jf. Eiendomsskatteloven § 11 annet ledd.
 - e. Eiendomsskatten skrives ut i minimum 4 terminer for 2025, jf. Eiendomsskatteloven § 25
 - f. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 bokstav a og b, kna det for ett år av gangen søkes fritak for eiendomsskatt for følgende eiendommer:
 - i. Eiendom tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten.
 - ii. Bygning som har historisk verdi, dvs. bygninger som automatisk er fredede eller vedtaksfredede etter kulturminneloven. Forskriftsfredede bygninger og bygninger som er vernet etter plan- og bygningsloven omfattes ikke av fritaket.
 - g. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen vedtatte eiendomsskattevedtekter, jf. Eiendomsskatteloven § 10. Vedlagt liste over eiendommer som gis fritak etter Eiendomsskatteloven § 7 a godkjennes.

12. Betalingssatser for kommunale tjenester vedtas iht. vedlegg.

Saksopplysninger

I denne saken skal kommunestyret vedta årsbudsjettet for 2025 og økonomiplan 2025 – 2028.

Økonomiplanen utgjør årets rullering av kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt i kommunestyret 28. oktober 2024)

Saken inneholder hoveddokumentet «Årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025 – 2028» med vedlegg der alle driftstiltak, innsparinger og investeringer er gjort rede for.

*I kommunestyremøtet 28. oktober orienterte Statsforvalteren i Møre og Romsdal Averøy kommune om at de er bekymret over kommunens økonomiske situasjon, med stort merforbruk, presset driftssituasjon og få reserver med svært lite igjen på disposisjonsfond. Budskapet fra Statsforvalteren var i presentasjonen markert med rød skrift: **Ta store nok grep til å unngå å bli meldt inn i ROBEK.***

Statsforvalteren viste til noen viktige årsaker til situasjonen:

- Høye driftsutgifter i forhold til inntektene
- Lånegjelden er om lag på snittet i fylket, som igjen ligger høyere enn snittet i landet.
- Disposisjonsfondet er nærmest tomt.
- Lav likviditet
- Høye driftsutgifter innen oppvekst og helse og omsorg.

Averøy bruker nærmere 54 000 kroner mer i snitt pr. elev pr. år i grunnskolen enn landet ellers (utenom Oslo) og rundt 40 000 over snittet i fylket.

På helse- og omsorgstjenester bruker Averøy rundt 8 000 kroner mer i snitt pr. innbygger pr. år enn landet ellers og litt over 2 000 kroner enn snittet i fylket.

- Negativt driftsresultat 4 av 5 siste år, 19 millioner i 2023, og vi ligger an til negativt driftsresultat også i 2024.

Kommuneøkonomien har vært stram over flere år og ble klart strammere i 2023. Nesten halvparten av kommunene i landet har rapportert om betydelig sprekk i årets budsjett, og det er mange årsaker til dette.

1. november la Regjeringen fram den varsla økningen i rammetilskuddet for kommunen. For Averøy utgjorde dette 4,6 millioner. I tillegg får vi i innværende år økt utbetaling fra Havbruksfondet. Dette påvirker regnskapsresultatet for 2024, og i hvor stor grad disposisjonsfondet blir brukt for å dekke underskuddet som kommunen styrer mot. Selv om økningen i de frie inntektene blir videreført i økonomiplanperioden, er dette langt fra nok, og Averøy må ta de grepene som Statsforvalteren har påpekt.

Kommunal- og distriktsdepartementet har i forkant av kommunenes budsjettbehandling for 2025, sendt ut brev som påpeker kommunelovens krav til økonomiplanen og årsbudsjettet (se vedlegg). Kort oppsummert:

Kommunestyret har etter kommuneloven plikt til å budsjettere med balanse slik at utgiftene er tilpasset inntektsrammene. Kommunestyret har plikt til å foreta prioriteringer innenfor balansekravet. I dette ligger det også en plikt til å fastsette hvilke budsjettområder i kommunen som skal ha ansvaret for eventuelle innsparinger.

Departementet viser til en ulovlig praksis i noen kommuner der kommunestyret i enkelte tilfeller har vedtatt innsparinger i økonomiplanen og/eller årsbudsjettet uten at det samtidig er vedtatt hvilke budsjettområder innsparingene skal tas på («ufordelte innsparinger»). Sakene kjennetegnes av at kommunestyret reelt sett ikke har tatt stilling til hvordan utgiftsnivået/bevilgningene skal tilpasses inntektsrammene og at prioriteringene blir utsatt til et senere tidspunkt.

Stort nok?

Hovedtallene da kommunedirektøren la fram økonomiplanen for 2024 – 2027 var en reduksjon i driftsutgiftene på rundt 15 millioner i 2024 og en økning på 30 millioner i økonomiplanperioden, altså fra 2025 og framover.

Resultatet av arbeidet med budsjettet for 2025 og økonomiplanen 2025 – 2028 viser en underbalanse på rundt 30 millioner i 2025 og rundt 40 millioner videre i planperioden. Det har vært en stor og krevende oppgave å komme med forlag som bidrar til å ta ned driften med dette beløpet.

Hovedgrepene har vært:

- Redusere driftsutgifter
- Utsette investeringer
- Bygge opp disposisjonsfond i økonomiplanperioden for å skape handlingsrom for framtidige investeringer og endringer.

Viktig i den videre lesing av saken er at beløpene som blir beskrevet som årlig innsparing gjelder fra 2026, da det ikke er realistisk å gjennomføre tiltakene fra 1. januar 2025.

De største driftsendringene i økonomiplanen

Grunnskole

Kommunedirektøren ser seg nødt til på nytt å fremme forslaget om en skolekrets for hele kommunen, slik at vi får utnyttet kapasiteten på Kårvåg barneskole, en nybygd skole som har god plass både inne og ute. Kommunens viktigste oppgave er å ivareta det pedagogiske tilbudet til barna og denne endringen er den som går minst ut over målsettingen.

Forslaget betyr å samle 1. – 4. trinn og SFO på en av skolene (fortrinnsvis Kårvåg) og 5. – 7. trinn på Bruhagen. Dette gir en reduksjon på 7 klasser og gir en årlig innsparing på 7 – 8 millioner. I tillegg har alle skolene lagt inn redusert åpningstid SFO og bedre utnyttelse av funksjoner/sambruk på driften, reduksjon av stillinger og svømmeopplæring. Dette gir en ytterligere årlig innsparing på rundt 5,6 millioner.

Helse- og omsorg

For å nå innsparingskravet innen helse- og omsorgstjenestene er det foreslått å drifte åtte færre sykehjemsplasser. Det betyr at terskelen for å få sykehjemsplass blir høyere. Enheten har lagt inn forslag som gir årlig innsparing på 6,6 millioner kroner. I beløpet inngår reduserte lønnsutgifter, tappt vederlagsbetaling og reduserte driftsutgifter på forbruksmateriell mm.

Færre sykehjemsplasser betyr målrettet arbeid mot hovedmålet i omsorgsplanen at de aller fleste ønsker å bo tryggest og lengst mulig i eget hjem. Derfor blir hjemmebaserte tjenester ekstra viktige i årene framover. Tjenesten har derfor et mindre innsparingskrav, rundt 4 millioner på årsbasis. Den største innsparingen på tjenesteområdet dreier seg om oppsigelse av KAD-plasser (øyeblikkelig hjelp) ved Storhaugen helsehus i Kristiansund. I tillegg blir reduksjon av hjemmehjelp og innsatsteam (forebygging og kartlegging).

Botjenesten sier opp avtaler på kjøp av tjenester fra private institusjoner, reduserer noe på nattevakt og holder en stilling vakant. Dette gir en innsparing på 8 millioner årlig.

Sentraladministrasjonen

Administrative funksjoner og utgifter reduseres årlig med rundt 4 millioner gjennom tjenestesamarbeid (salg), stillingskutt og omfordeling av oppgaver, vakanser og oppsigelse av avtaler.

Investeringer

Investeringene i økonomiplanen er begrenset til det høyst nødvendige. Veipakken er tatt ut, men ubrukte midler fra 2024 og tidligere, ca 8 millioner gjør at vi kan fullføre strekningene der arbeidet med klargjøring for asfaltering har startet opp.

Ellers er noen av investeringene skjøvet ut i tid.

Vurdering

Innsparingsforslagene viser hvordan Averøy kommune skal få kontroll på økonomien og skape et forsvarlig handlingsrom for fremtiden. Det er ikke til å unngå at innbyggerne blir direkte berørt av endringsforslagene, men de er samtidig valgt for å ivareta lovkrav, målsettinger i vedtatte planer og forsvarlig fordeling av fellesskapets ressurser. Vi er svært avhengige av et godt samarbeid og god dialog for å komme oss gjennom dette. Det er heller ikke til å unngå at nedbemanning blir nødvendig med så store grep som det her er foreslått.

Tross store grep, Averøy kommune har 632 millioner som skal brukes til innbyggernes og lokalsamfunnets beste i 2025.

Sakens effekt i forhold til FNs bærekraftsmål

☒		Mål 1 Utrydde fattigdom
☒		Mål 2 Utrydde sult
☒		Mål 3 God helse
☒		Mål 4 God utdanning
☒		Mål 5 Likestilling mellom kjønnene
☒		Mål 6 Rent vann og gode sanitærforhold
☒		Mål 7 Ren energi for alle
☒		Mål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst
☒		Mål 9 Innovasjon og infrastruktur
☒		Mål 10 Mindre ulikhet
☒		Mål 11 Bærekraftige byer og samfunn
☒		Mål 12 Ansvarlig forbruk og produksjon
☒		Mål 13 Stoppe klimaendringene

- Mål 14
Liv under vann
- Mål 15
Liv på land
- Mål 16
Fred og rettferdighet
- Mål 17
Samarbeid for å nå målene

Vedlegg

Budsjett og økonomiplan 2025 - 2028

Hovedoversikter 2025-28 gml 2

Gebyrregulativ 2025

Fritak eiendomsskatt etter § 7a

Valgte tiltak

innspill fra kirkelig fellesråd til budsjett og økonomiplan 2025-28

Budsjettering av innsparinger i årsbudsjett og økonomiplan (brev fra kommunaldepartementet)

RETT UTSKRIFT

DATO 22.november.2024

